

Kringmateriaal week 12 en 13

Lucas 19:11-27

Lezen Lucas 19:11-27

Dit gedeelte volgt op de bekende geschiedenis waarin Jezus thuis eet bij de hoofdtollenaar Zacheüs. Een ontroerend verhaal waarin Zacheüs verklaart de helft van zijn bezittingen aan de armen te geven en het afgeperste viervoudig te vergoeden. Jezus die reageert met de woorden: 'Vandaag is dit huis redding ten deel gevallen, want ook deze man is een zoon van Abraham.' En: "De Mensenzoon is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was." (Luc. 19:10)

In Daniël 7:13-14 (NBV21) wordt gesproken over de Mensenzoon:

"In mijn nachtelijke visioenen zag ik dat er met de wolken van de hemel iemand kwam die eruitzag als een mens. (NBG51: 'iemand gelijk een mensenzoon', HSV: 'iemand als een Mensenzoon') Hij naderde de oude wijze en werd voor hem geleid. Hem werden macht, eer en het koningschap verleend, en alle volken en naties, welke taal zij ook spraken, dienden hem. Zijn heerschappij was een eeuwige heerschappij die nooit ten einde zou komen, zijn koningschap zou nooit te gronde gaan."

Wat leert deze profetie van Daniël ons over de 'Mensenzoon'?

Wat zou Jezus' gebruik van de titel 'Mensenzoon' teweeg kunnen brengen bij zijn hoorders?

Theologische Bonusvraag: Hoe verhoudt Daniël 7:18 zich tot Daniël 7:13-14?

De gelijkenis die Jezus vervolgens vertelt komt voort uit de spoedige Koninkrijk-verwachting van de mensen die de woorden van Jezus gehoord hebben in het huis van Zacheüs (vers 9-10). In de preek van 17 maart heb ik verteld hoe de wijze waarop Jezus deze gelijkenis vertelt lijkt op de politieke geschiedenis rondom de zoon van Herodes de Grote: Archelaüs. Hij was als oudste, levende zoon van Herodes na diens dood naar Rome gegaan om het koningschap over Israël te ontvangen. Een delegatie hooggeplaatste Joden was hem echter achterna gereisd en had bij keizer Augustus de boodschap afgegeven: 'Wij willen niet dat die man koning over ons wordt!'. Keizer Augustus heeft vervolgens (in lijn met het testament van Herodes de Grote) Israël verdeelt over de drie zonen van Herodes. Archelaüs kreeg Judea en heerste daar met harde hand.

Er zullen hoorders zijn geweest die dachten dat Jezus over Archelaüs sprak en er zullen hoorders zijn geweest die zagen dat Jezus het over zichzelf heeft. Welke kennis maakt het verschil tussen beide mogelijke interpretaties van Jezus' woorden?

Hier zien we dat de manier waarop we Jezus' woorden uit de Bijbel verstaan samenhangt met ons idee van zijn identiteit. Als Hij de Mensenzoon uit Daniël 7:13-14 is krijgen de woorden een andere lading, dan dat Hij gewoon een Joodse leraar is die een morele les in een politieke geschiedenis deelt. Veel interpretatie verschillen over de Bijbel hangen samen met de mate waarin we kennis hebben over (en gezag toekennen aan) de uiteindelijke Auteur.

Ken je voorbeelden uit je leven waarin een dieper verstaan van wie God is verschil heeft gemaakt in het verstaan of toepassen van Zijn woorden uit de Bijbel?

In de gelijkenis zien we hoe elke van de dienaren van de koning een mine (pond) zilver krijgt. In tegenstelling tot de gelijkenis van de talenten (Matt. 25:14-30) krijgt elke dienaar hier hetzelfde. Twee dienaren vermeerderden de mine zilver tot respectievelijk

tien en vijf mines. Een dienaar stopt de mine, uit angst voor de heer, in een doek. Opnieuw zien we dat de kennis van de identiteit van de heer belangrijk is. In dit geval in de mate waarin gehoor gegeven wordt aan de opdracht van de heer om handel te drijven.

De derde dienaar beschrijft de heer als 'streng', 'oogstend waar hij niet gezaaid heeft' en 'terugvorderend waar hij niet gegeven heeft'. Waar in de gelijkenis blijkt dit beeld van zijn heer te eenzijdig te zijn?

Je kunt de mine zilver metaforisch interpreteren als de gave van de Heilige Geest. Jezus, die het koningschap gaat ontvangen bij Zijn Vader, geeft in Zijn afwezigheid de Heilige Geest aan Zijn volgelingen. (Joh. 14:16-17)

De Heilige Geest wordt in het Nieuwe Testament beschreven als Persoon: Hij kan overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel (Joh. 16:8), Hij kan pleiten met woordloze zuchten (Rom. 8:26) en Hij kan apart zetten. (Hand. 13:2) Daarnaast beschrijft het Nieuwe Testament de Heilige Geest als kracht: Hij is 'als de wind' en 'als vuur' (Hand. 2:2-3). En als water wordt de Geest uitgegoten (Hand. 2:17).

Gelovigen hebben de Heilige Geest ontvangen, maar de werking van de Heilige Geest kan (als water, wind, vuur) meer of minder zijn. Je kunt de Geest doven (1 Tess. 5:19) of je kunt vol zijn van de Geest. (Ef. 5:18)

Als je de gegeven 'mine zilver' opvat als de gave van de Heilige Geest, hoe ziet het 'handeldrijven' (vers 13) er dan uit? Wat dooft de Geest? (Zie 1 Tess. 5:14-22) Hoe wordt je vol van de Geest? (Zie Ef. 5:1-20)

De mate waarin je 'woekert' met de gave van de Heilige Geest hangt ook samen met je kennis van de Gever. Vol worden van de Geest hangt samen met een levensstijl waarin keuzes gemaakt worden waardoor je steeds meer op Jezus gaat lijken (volgens Ef. 5:1-20). Waar die keuzes niet gemaakt worden doof je de Geest en stop je de gave als het ware in een doek.

Jezus zal bij Zijn wederkomst de macht zal delen met Zijn volgelingen (Openb. 22:5), zoals de heer in de gelijkenis het bestuur van de steden deelt met zijn trouwe dienaren. Tevens zal de wederkomst gepaard gaan met oordeel over degenen die Jezus niet hebben willen erkennen als Koning zoals de heer in de gelijkenis oordeelt over zijn vijanden.

Wat doet de gelijkenis met jouw beeld van wie Jezus is?

Deze gelijkenis, met een stevige boodschap, volgt op twee verhalen waarin we Jezus ontmoeten als de Heer van de outcasts. In de genezing van de blinde man op weg naar Jericho (preek Marco Rotman) en het eten in het huis van Zacheüs leren we Jezus kennen als Degene die hart heeft voor wie kwetsbaar is, buiten de samenleving valt en verloren gaat. In de gelijkenis die daarop volgt leren we Jezus kennen als Heer, Koning en Rechter. De derde dienaar leert ons dat het belangrijk is om je Heer goed en helemaal te kennen omdat dit leidt tot het juiste handelen.

Peter Kruijt

peterk@baptisten-amersfoort.nl